

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Адміністративне процесуальне право України
Викладач (-і)	Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна, проф., д.ю.н., зав. кафедри судочинства; Петечел Надія Михайлівна, к.ю.н., ст. викл. кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна (0342) 596178 Петечел Надія Михайлівна (0342) 596178
E-mail викладача	Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна yulia.kerniakevych@pnu.edu.ua Петечел Надія Михайлівна nadiia.petechel@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, <i>розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i> https://ksud.pnu.edu.ua/hrafik-samostijnoi-roboty-zi-student/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права, а також нормативно-правові акти, які регламентують питання діяльності органів виконавчої влади та адміністративного суду, процедуру адміністративного та судового захисту прав у сфері публічних правовідносин, їх тлумачення та механізми реалізації, науково-теоретичні дослідження у цій сфері.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративні провадження. 2. Адміністративне судочинство. <p>Навчальна дисципліна «Адміністративне процесуальне право України» вивчається разом із іншими процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей здійснення адміністративного судочинства як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі права виступають Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Митний кодекс України, Закон України «Про державну службу», Закон України «Про звернення громадян», Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України «Про судовий збір», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Адміністративно-процесуальне законодавство України має динамічний характер розвитку, що впливає на зміст та структуру процесуальних галузей права. Треба відзначити, що за період української незалежності було прийнято велику кількість законів</p>	

та підзаконних актів, якими урегульовано значну кількість процесуальних відносин та адміністративно-правових конфліктів, котрі виникали в сфері публічного управління. Прийняття Кодексу адміністративного судочинства 6.07.2005 року стало поштовхом до принципово нового викладання адміністративного процесу у юридичних навчальних закладах України та впливає на зміст адміністративно-процесуальної науки, становлення якої відбувається понад п'ятдесят років і не знайшло свого кінцевого єдиного підходу до розуміння процесуальних проблем і сьогодні.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця судового захисту прав суб'єктів громадянського суспільства у розбудові правової, демократичної держави, адаптації існуючих в Україні моделі і процедур діяльності суб'єктів публічного адміністрування до європейських норм і стандартів, їхньої ролі у забезпеченні ефективного функціонування управлінських механізмів. Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності «Право».

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право України» є розкриття змісту основних положень теорії адміністративної юстиції, відповідного правового регулювання і практики, пов'язаної з таким регулюванням.

Основними цілями вивчення дисципліни «Адміністративне процесуальне право України» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері адміністративного судочинства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навичок правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

- СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
- СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, зокрема з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	74

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	081 Право	3	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	сем. заняття	сам. роб.

Модуль I. Адміністративні провадження

Тема № 1. Адміністративно-процесуальне право як галузь	2	-	4
--	---	---	---

права.			
Тема № 2. Загальна характеристика адміністративних проваджень.	-	-	4
Тема № 3. Провадження у сфері управління.	-	-	4
Тема № 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	-	-	4
Тема № 5. Адміністративний (позасудовий) порядок захисту прав у сфері публічно-правових відносин.	-	-	4
Модуль II. Адміністративне судочинство			
Тема № 6. Адміністративна юрисдикція та підсудність адміністративних справ.	2	2	4
Тема № 7. Суб'єкти адміністративного судочинства.	2	-	6
Тема № 8. Докази та доказування в адміністративному процесі.	-	-	4
Тема № 9. Судові витрати.	-	-	4
Тема № 10. Заходи процесуального примусу в адміністративному судочинстві.	-	-	4
Тема № 11. Адміністративний позов. Процесуальна форма розгляду адміністративних справ. Розгляд адміністративної справи в суді I інстанції.	2	2	6
Тема № 12. Апеляційне провадження.	1	-	4
Тема № 13. Касаційне провадження.	1	-	4
Тема № 14. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.	-	-	4
Тема № 15. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.	-	-	4
Тема № 16. Виконання судових рішень в адміністративних справах.	-	2	4
Тема № 17. Застосування європейських стандартів здійснення правосуддя у адміністративному судочинстві.	-	-	6
ЗАГ.:	10	6	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової самостійної роботи (пп. 2.5.4 МРПОУ). Завдання для самостійної роботи розробляються керівником навчальної дисципліни, затверджуються на засіданні відповідної кафедри, включаються до методичних вказівок, розміщуються на сайті		

	<p>та/або видаються безпосередньо здобувачам під час настановних сесій (начитки лекцій). Так, завдання та вимоги до виконання письмової самостійної роботи містяться в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів заочної форми навчання – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia/</i>. Студенти виконують відповідні завдання у міжсесійний період, при цьому маючи можливість консультиватися з викладачем в години проведення індивідуальних занять, і здають їх на відповідні кафедри за 10 днів до початку екзаменаційно-залікової сесії (пп. 3.3.1 МРПОУ).</p> <p>Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 25 (пп. 3.3.2 МРПОУ).</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia/, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 (пп. 2.5.3 МРПОУ).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Невиконання завдань для самостійної роботи чи невчасна її здача на кафедрі є підставою для недопуску здобувача до здачі екзамену.</p>
Підсумковий контроль	<p>Екзамен у тестовій формі у системі дистанційного навчання: 50 тестових запитань, які оцінюються по 1 балу кожне. Максимальний бал за екзамен – 50 балів (пп. 3.3.4 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за самостійну роботу (максимально 25 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.5.1-2.5.2 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (самостійної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://ksud.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia/>.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням студента.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Адміністративний процес України : підручник / за заг. ред. Д. І. Йосифовича. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 500 с.

2. Адміністративний процес : навч. посіб. / О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк, С. М. Гусаров та ін. ; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 412 с.

3. Адміністративне судочинство : підруч. для здобувачів вищ. освіти / [В. В. Мартиновський, Ю. В. Мех, В. Я. Настюк та ін.] ; за заг. ред. Р. В. Шаповала. З опорою на законодавство станом на 1 лип. 2023 р. Харків : Право, 2023. 432 с

4. Адміністративне судочинство (у схемах) : навч. посіб. / [О. В. Брусакова, О. Ю. Синявська, І. В. Панова та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 239 с.

5. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. К.: ВАІТЕ, 2015. 288 с

6. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / За заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.

7. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін.; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків: Право, 2016. 312 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Адміністративне процесуальне право України. Методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів заочної форми навчання спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми «Право» освітнього рівня «бакалавр». Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 31 с.

<https://ksud.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia/>

2. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Адміністративне процесуальне право України. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів заочної форми навчання спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми «Право» освітнього рівня «бакалавр». Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 83 с.

<https://ksud.pnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia/>

Викладач _____ проф. Кернякевич-Танасійчук Ю.В.